

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Projelerimizde “Görünürlük” nedir, nasıl sağlanır?

Avrupa Birliği Yatırımları Dairesi Başkanlığı

Giriş

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylık ve müzakere sürecinde, Avrupa Birliği ile birçok alanda uyumun sağlanması amacıyla, yerine getirmesi gereken çeşitli reformlar, düzenlemeler ve altyapı projeleri AB tarafından desteklenmektedir. Katılım Öncesi Mali Yardım (IPA) olarak bilinen bu desteğin mevcut yönergeleri, IPA projeleri yararlanıcılarına, bazı yükümlülükleri ve kuralları da beraberinde getirmektedir.

Bu kılavuz, IPA tarafından desteklenen **Çevre Operasyonel Programı ve Çevre ve İklim Sektör Operasyonel Programı** kapsamında uygulanan çevre alt yapı projelerinin bilgilendirme ve tanıtım, kısacası "görünürlük" kurallarına genel bir bakış sunmak üzere tasarlanmıştır.

IPA tarafından finanse edilen projeler hakkında gerçekleştirilen görünürlük ve bilgilendirme kampanyaları genellikle aşağıdaki dört ana hedefe ulaşmayı hedeflemektedir:

- Avrupa Birliği tarafından genişleme ülkeleri için sunulan finansman olanaklarını açıklamak,
- Avrupa Birliği mali yardımlarının vatandaşların yaşam koşullarını nasıl geliştirmekte olduğuyla ilgili kamuoyu bilincini artırmak,
- Avrupa Birliği'nin aday ülkelerdeki rolü hakkında halkın bilincini artırmak,
- Avrupa Birliği'nin ülkenin bölgesel kalkınmadaki rolü hakkında halkın bilinçlendirilmesi.

Görünürlük nedir ve sözleşmelerinizde neden önemlidir?

Avrupa Birliği (AB) ve Türkiye Cumhuriyeti için, vergi mükelleflerinin katkılarıyla ve kamu finansmanı ile gerçekleştirilen projelerde, tam şeffaflığın sağlanması siyasi önceliktir. Bu nedenle, AB ve Türkiye tarafından ortaklaşa finanse edilen projelerde mali kaynağın görünürlüğünün sağlanması önemli bir unsurdur ve isteğe bağlı değildir.

IPA kapsamında gerçekleşen harici hizmet alımı, inşaat, tedarik ve/veya hibe gibi sözleşmelerin Genel Hükümlerinde ve Özel Hükümlerinde İletişim ve Görünürlük ile ilgili önemli sözleşme yükümlülükleri bulunmaktadır. Proje faaliyetlerinde bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda, Genel Hükümlere göre idari veya mali cezalar, ya da her ikisi birden ilgili taraflara empoze edilebilir.

Proje iletişim ve görünürlük planının hazırlanması

AB tarafından finanse edilen projelerin faaliyetleri başlamadan önce dahi üzerinde anlaşılmış kapsamlı bir iletişim ve görünürlük planı olmalıdır. Müteahhitler, faydalanıcılar ve diğer tüm uygulayıcı ortaklar, AB desteğinin etkisini kamuyla nasıl paylaşacaklarını önceden planlamış olmalıdırlar.

Bilgilendirme ve görünürlük önlemleri bir iletişim planı formunda sunulmalıdır. İletişim Planı, halkı proje hakkında bilgilendirmeyi ve IPA fonlarının faydalarını teşvik etmeyi amaçlamalıdır.

İletişim Planı, aşağıdaki önemli iletişim unsurlarını tanımlamaya yardımcı olan yazılı bir belgedir:

- Ne yapmak istediğiniz (proje hedefleriniz),
- Hitap etmek istediğiniz kitle,
- Hedeflerinizi gerçekleştireceğiniz metotlar (çalışma programınız),

- İletişim ve görünürlük planınızın uygulanmasından sorumlu kurumlar ve kişiler,
- Hedeflerinizi hangi araçlar vasıtasıyla ve hangi sürede nasıl başaracağınız,
- Programınızın sonuçlarını nasıl ölçeceğiniz (değerlendirme).

İletişim ve Görünürlük planları nelere odaklanmalıdır?

Açıklık ve esneklik: Açık, yapıcı ve problem çözme odaklı iletişim yaklaşımı, IPA programının temelleri hakkında ortak bir anlayışa ulaşmaya yardımcı olur ve uygulanmasına katılan çeşitli kuruluşlar arasında bir ağ oluşturulmasına yardımcı olur.

Tutarlılık ve ifade açıklığı, program tarafından sağlanan olanakların tüm taraflara net bir şekilde gösterilmesini sağlar

Güncel bilgi ve eşit iletişim: hem sözleşme makamı, hem yararlanıcılar hem de uygulayıcılar ve halk için program ve proje hakkında güncel bilgi sağlanmasını gerektirir

Deneyim ve know-how alışverişi: deneyim alışverişinde bulunmak önemlidir, çünkü program ve projeler başarı hikayelerine ve 'en iyi uygulamaya' ihtiyaç duyar, ayrıca sorunların nasıl önlenebileceği ve çözülebileceği konusunda sürekli bilgi paylaşımı gerekir.

Tanıtım faaliyetleri: Projelerin faaliyetlerinin ve somut çıktılarının tanıtılması, sadece proje tarafları ve paydaşlara değil aynı zamanda halka da daha yakın olmanızı sağlar.

İletişim ve Görünürlük kampanya hedefleri nelerdir?

- Avrupa Birliği fon fırsatlarını, farkında olmayan kurum ve kuruluşlara ve vatandaşlara tanıtmak.
- Avrupa Birliği ile katılım sürecindeki aday ülkeler arasındaki olumlu etkiyi teşvik etmek.
- Avrupa Birliği kaynaklarının ulusal politikaları nasıl tamamladığını ve değer kattığını açıklamak.
- Büyümeyi hedefleyen stratejik ve etkili projelerin önemini vurgulamak; kalitesini artırmak.
- Herkes için daha iyi yaşam koşullarının ve daha fazla istihdamın sağlanması.
- Program ve projelerin uygulanmasında koşulsuz şeffaflığı temin etmek.
- İlgili tüm taraflar / kurumlar / yetkili makamlar arasında etkin bir iç iletişimi sağlamak.
- Belirlenen hedefler için tam, zamanında, sorumlu ve etkili bilgi sağlamak.
- Potansiyel diğer yararlanıcılar için bilinmesi gereken tüm bilgileri mevcut hale getirmek.
- IPA Programının uygulanmasıyla elde edilen sonuçların görünürlüğünü ve çoğalmasını sağlamak.
- Bölgedeki bölgesel girişimlerle sinerji ve tamamlayıcılık geliştirmek.
- Programdan yardım alan diğer farklı projelerle ilgili bilgileri yaymak.
- Programın kesişen konularıyla ilgili bilgileri paylaşmak ve bilinç geliştirmek, örneğin sürdürülebilir kalkınma, enerji verimliliği.

İletişim ve görünürlük faaliyetlerinin uygulanması ve T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, AB Yatırımları Dairesi ile yakın koordine edilmesi...

Projeniz kapsamında gerçekleşecek olan her türlü iletişim ve görünürlük faaliyetiniz ile ilgili olarak sözleşme makamınız olan AB Yatırımları Dairesi ve proje yöneticiniz ile yakın iletişimin içinde olmanız gerekmektedir. Özellikle proje açılış ya da kapanış etkinliği organizasyonu, temel atma töreni, tesis açılışı gibi faaliyetlerde yer alacak olan tüm görünürlük malzemelerinin uygunluk onaylarının alınması, etkinliklere uygun düzeyde katılımların sağlanması için zamanında tüm gerekli bilgilendirmeleri yapmanız beklenir.

Uyulması gereken görünürlük kuralları

Teknik müşavirler, müteahhitler, faydalanıcılar, uygulayıcı ortaklar, kısacası projenin tüm tarafları proje kapsamında üretilen raporlamalar, bilgi materyalleri, promosyon malzemeleri ya da sahada yer alan işaretlemelerde gerekli IPA program görünürlüğüne uygun şekilde yer vermek zorundadırlar.

Temel görünürlük unsurları, AB ve Türkiye İşbirliği logosunun, **Çevre Operasyonel Programı ve Çevre ve İklim Sektör Operasyonel Programı** logosunun ve Sözleşme Makamı logosunun kullanılmasıdır.

Programa ait kullanacağınız logoların tümüne http://www.ipa.gov.tr/AB-iletisim-ve-Gorunurluk-_21 adresinden erişebilirsiniz.

Görünürlük ve iletişim faaliyetleri için bütçe ve insan kaynağı

İletişim ve görünürlük faaliyetleri için elbette bir bütçe gereklidir. AB tarafından finansmanı sağlanan her projede eyleme özgü bir iletişim ve görünürlük bütçesi tanımlanmaktadır. Yıllarca üzerinde anlaşmaya varılan ve şu anda gözden geçirilmekte olan, gerekli olan en düşük miktarı 5.000 EUR'dur. Yani, bütçenin önerilen bir yüzdesi olmadığı söylenebilir, ancak maliyet, iletişim planının hedeflerine göre en azından bir etkiye sahip olacak şekilde bütçe dengeli olmalıdır. Bu tutar, projeye, çalışma kapsamına ve projenin genel bütçesine çok bağlı kalmaktadır.

Herhangi özel bir bütçenin tanımlanmadığı durumlarda ise, tüm proje eylemlerinde, asgari görünürlüğün AB ve Türkiye işbirliği logosu, mali kaynağı temsilen Çevre Operasyonel Programı ve Çevre ve İklim Sektör Operasyonel Programı logosu ve sözleşme makamı olan T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı logosuna yer verilmek suretiyle sağlanması gerekmektedir.

İdealde, finansal kaynaklara ek olarak yüksek kalitede proje görünürlüğü ve iletişim faaliyetleri için proje ekibinde temas noktası olarak rol alacak en az bir görevli tahsis edilmelidir. Bununla birlikte, tüm projelerin sadece iletişim ve görünürlük ile ilgili görev yapacak bir uzman istihdam etmesi her zaman mümkün değildir. Böyle durumlarda uygulamayı kolaylaştırmak için süreçleri takip edecek proje ekibinden ya da yararlanıcıdan bir kişiyi atanması ve ekip çalışması gerektiren iletişim ve görünürlük faaliyetlerinin koordinasyonundan sorumlu olması etkili olacaktır.

Görünürlük ve iletişim ile ilgili sıkça sorulan sorular ve cevaplar

Görünürlük ve iletişim arasındaki fark nedir?

Görünürlük dediğimizde, projenizin veya etkinliğinizin bir bakışta AB tarafından finanse edildiğinin anlaşılabilceği unsurlara atıfta bulunuyoruz. Logo gibi, bayraklar gibi... Bir etkinliğin materyallerine AB ve Türkiye işbirliği logosunun eklenmesi veya etkinlikte AB ve Türk bayraklarına yer verilmesi bir görünürlük zorunluluğudur ancak bir iletişim eylemi olarak düşünülmemelidir.

İletişim ise, proje ile ilgili hedeflerinize ulaşmak için mesajlarınızı en uygun ve etkili araçları kullanarak hedef kitlenize yönelik uyumlu bir çaba göstermeniz demektir; örneğin yapacağınız bir basın konferansı bir iletişim etkinliği olmakla birlikte, basın toplantınızda arkanıza yerleştireceğiniz AB ve Türk Bayrağı ya da basın bülteninizde yer vereceğiniz AB ve Türkiye mali iş birliği logosu bir görünürlük faaliyetidir.

Proje hedefimle projenin iletişim hedefi farklı mı?

Projenizin amacı, faaliyetleriniz vasıtasıyla ulaşmaya çalıştığınız şeydir – örneğin katı atık yönetimi tesisi inşa etmek ve işletmek ya da atıksu arıtma tesisi kurmak gibi. İletişim amacınız ise bu süreçte, hedef kitlenizle örneğin halk ile proje hedeflerinizi desteklemeleri konusunda ilişki kurmanızı hedeflemelidir. Hedef kitlenize, hedefinize ulaşmak için onları harekete geçirecek belirli mesajları iletme isteyebilirsiniz. Örneğin projenizin amacı katı atık tesisi kurmak ve işletmek ise - iletişim hedefiniz, bu alanda bireylerin algısını değiştirmektir. Geri dönüşümün önemini anlatmak, çöplerin ayrıştırılmasının önemini, sağlanan istihdam, ek enerji kaynakları gibi

bilgileri paylaşmak vatandaşların projeye olan ilgisini ve desteğini pekiştirip diğer girişimleri ve yatırımları da teşvik edecektir.

Pek çok uygulayıcı ortağımız var, tüm logolara birlikte yer verebilir miyiz?

AB ve Türkiye işbirliği logosunun, program logosunun ve sözleşme makamı olan bakanlık logosunun diğer logolara kıyasla göze çarpması esastır. AB ve Türkiye işbirliği logosunun görünürlüğünden ödün vermeyecek şekilde, en üstte ve diğer tüm logoların en az iki katı büyüklükte yer alması gerekmektedir.

Feragatname (Sorumluluk Reddi İbaresesi) nedir ve bundan nasıl yararlanabilirim?

Sorumluluk reddi, bir projenin ürettiği her görsel, işitsel ve yazılı materyalde kullanılması mecburi sabit bir metindir.

"Bu yayın (web sitesi, video) Avrupa Birliği mali desteği ile hazırlanmıştır. Bu yayının içeriğinin sorumluluğu tamamen <yazarın adı / yüklenici / uygulama ortağı / uluslararası organizasyon> aittir ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır."

Bize rehberlik edecek şablonları nerede bulabiliriz?

Avrupa Birliği dış faaliyetleri için İletişim ve Görünürlük kılavuzu, kullanabileceğiniz birçok şablona örnek vermektedir, ancak, bunlar katı kurallar değildir. Örneğin basın bülten şablonu size

kullanmanız gereken ana unsurları göstermek içindir, isterseniz olduğu gibi kullanabilir ya da AB'nin görünürlük gereksinimlerine uyan kendi tasarımınızı oluşturabilirsiniz.

https://www.avrupa.info.tr/sites/default/files/2016-08/communication_and_visibility_manual_en_2009.pdf

Bir konferans ya da seminer de dahil olmak üzere projeye ilgili tüm iletişim ya da yayın - projenin AB'den finansman aldığını belirtmek zorundadır.

İletişim Türü	Logo yerleştirilmesi
Web siteleri	Her sayfada aynı yerde yer almalı logolar. İdeal olarak, bir web sitesinin tüm bölümlerinde görünen en üst çerçevenin bir parçası olarak yerleştirilmeli
Broşürler, bilgi broşürleri, bilgi föyleri, bültenler, posterler	Yayının ön kapağında en üstünde ortalı olarak AB ve Türkiye İşbirliği Logosu ve Program Logosu. Sözleşme Makamı ve diğer yararlanıcı ve kurum logoları altta.

Raporlar ve diğer proje yayınları	Yayının ön kapağında en üstünde ortalı olarak AB ve Türkiye İşbirliği Logosu ve Program Logosu. Sözleşme Makamı ve diğer yararlanıcı ve kurum logoları altta.
Power Point sunumları	Bir sununun ilk veya son slayt ya da her slaytın altbilgisinde
CD-ROM, DVD	CD kutusu veya CD etiketinde